

Stölder och brottslighet i handeln

2026

SH

Innehåll i rapporten

Inledning	03
Det är dags att gå från ord till handling	
01. Stöldernas kostnader och konsekvenser	04
Insikter: När mängdbrotten blir vardag påverkas samhället negativt Det stjäls för rekordhöga summor i detaljhandeln Stölderna ökar mest inom sällanköpsvaruhandeln Brottsligheten slår brett i detaljhandeln Brottsligheten hindrar detaljhandelns utveckling Intervju med Hemköp Blackeberg: Uppgivenhet när stölderna inte tas på allvar	
02. Hur går stölderna till?	11
Insikter: Flera faktorer driver stölder i handeln Ökning av stölder drivs av låg risk för konsekvenser och av attitydförändringar i samhället Intervju med Normal: Butikerna tvingas balansera säkerhet och kundupplevelse Nyare kassasystem ökar stöldrisken Vanligt med medvetet fusk i nyare kassasystem Intervju med ICA Sverige: Debatt om vinster sänker den moraliska tröskeln för att stjäla	
03. Så får vi stölderna i handeln att minska	18
Insikter: Handeln kan inte lösa brottsproblematiken på egen hand Fortsatt stora investeringar i brottsförebyggande åtgärder Breda satsningar för att förebygga brott i handeln Strukturella hinder försvårar kampen mot stölder Organiserad brottslighet ställer nya krav på säkerhetsarbetet Lågt förtroende för polisens upplärningsförmåga vid stöld Bevisning och vittnen är avgörande för om stölder anmäls Brist på påföljder påverkar viljan att anmäla stölder Intervju med Power: För att lösa stöldproblematiken krävs en ökad samverkan Ingen aktör kan ensam lösa brottsproblematiken i handeln Handeln efterfrågar stärkt samarbete och slopad mängdrabatt	
04. Slutord av Svensk Handel	30
Vi kan inte lösa detta ensamma	
05. Om rapporten	32
Metod	

Inledning

Det är dags att gå från ord till handling

Situationen är fortsatt kritisk för svenska handelsföretag. Trots kontinuerliga varningssignaler lyser de konkreta lösningarna fortfarande med sin frånvaro. De negativa konsekvenserna låter inte vänta på sig, inte bara för handelsföretagen, utan även för oss konsumenterna samt för samhället i stort.

Denna rapport visar svart på vitt att stölderna är ett större problem än någonsin för svenska handelsföretag. Under 2025 stals varor för 11,3 miljarder kronor inom handeln. Det är en ökning jämfört med den liknande undersökning som Svensk Handel genomförde 2023. En del av ökningen kan förklaras av inflationen, men undersökningens resultat talar sitt tydliga språk: stölderna ökar, och de utförs av såväl privatpersoner som organiserade ligor med direkta kopplingar till gängkriminalitet. Mängdbrottslighet av detta slag är inget som bara kan viftas bort. Det är ett stort samhällsproblem.

Vi kan också konstatera att brottsligheten har en negativ påverkan på detaljhandelns utveckling. Inom både dagligvaru- och sällanköpsvaruhandeln är det oroväckande många handelsföretag som menar att det är svårt att behålla eller rekrytera personal till följd av upprepade brott. Kanske mest alarmerande är att många överväger att flytta eller till och med lägga ned sin verksamhet. I värsta fall kan det innebära en dödsstöt för mindre orter.

Handelslandet Sverige är en central del av svensk ekonomi. Ett välmående handelsland innebär ett välmående Sverige. Vi kan inte längre blunda för mängdbrottsligheten och dess påverkan på samhällen runt om i landet. Med denna rapport vill vi påvisa det dystra läget, men också presentera konkreta förslag som kan vända utvecklingen. Det är dags att gå från ord till handling.

Nina Jelver, säkerhetschef Svensk Handel

Rapportens fokus – externa stölder

Denna rapport fokuserar på externa stölder. Med externa stölder avses svinn där gärningspersonen inte är anställd av eller ägare till företaget, exempelvis kunder, leverantörer, städpersonal, väktare etc.

Med stöld avses både stöld och ringa stöld, tidigare snatteri, om inget annat anges eller om båda begreppen omnämns i till exempel ett diagram.

Rapporten baseras på en undersökning och intervjuer bland de största företagen inom svensk detaljhandel och är den sjätte i ordningen.

01.

Stöldernas kostnader
och konsekvenser

Insikter

När mängdbrotten blir vardag påverkas samhället negativt

01.

Kostnaden för stölder i handeln ökar

Det totala beloppet för stölder i detaljhandeln fortsätter att öka. År 2025 stals det varor till ett värde över 11 miljarder kronor. Detta motsvarar cirka 1,1 procent av den totala omsättningen i branschen. Kostnaderna stannar dock inte där. År 2025 uppgick detaljhandels investeringar i brottsförebyggande åtgärder till hela 11,6 miljarder kronor.

02.

Brottsligheten drabbar både personal och kunder

Brottsligheten i handeln drabbar alla. Bland de största detaljhandelsföretagen uppger samtliga att ett fåtal eller fler av deras butiker utsatts för både stölder och hot mot personal. Detta får långtgående konsekvenser och företagen vittnar bland annat om svårigheter när det gäller att behålla medarbetare och om att kunder väljer att undvika vissa butiker.

03.

Stölderna påverkar hela handels tillväxt

Stölderna medför svårigheter för detaljhandeln som helhet. De påverkar inte bara enskilda butiker negativt, utan även närområdet, exempelvis genom att handlarna avstår från att utveckla verksamheten eller väljer att lägga ner den. Brottsligheten påverkar alltså inte bara den kortsiktiga verksamheten utan hämmar även handels långsiktiga utveckling och tillväxt.

Det stjäls för rekordhöga summor i detaljhandeln

2025 stals det för över 11 miljarder kronor i handeln

Värdet av stölderna inom detaljhandeln har ökat stadigt över tid. År 2025 uppgick det totala värdet av stölderna i detaljhandeln till 11,3 miljarder kronor. Detta motsvarar 1,1 procent av detaljhandelns totala omsättning 2025. Jämfört med i den liknande mätningen som gjordes 2023 har ökningstakten avtagit något. Detta kan delvis förklaras av att inflationstakten har dämpats sedan perioden 2021-2023. En annan orsak kan vara att de kraftiga ökningarna under tidigare år har lett till att företag i större utsträckning investerar i förebyggande åtgärder samt arbetar mer strukturerat och systematiskt med säkerhet och kontroll.

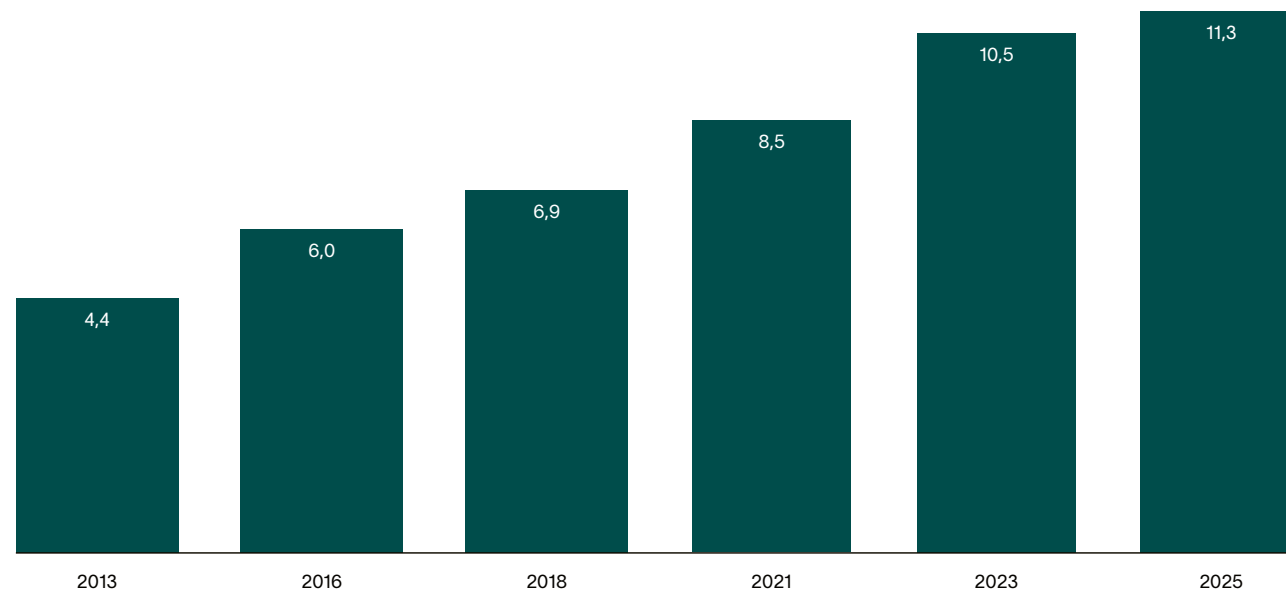
Ökade kostnader för brottsförebyggande arbete

Arbetet med att förebygga stölderna kräver samtidigt betydande investeringar. År 2025 uppskattas de förebyggande kostnaderna ha ökat till 11,6 miljarder kronor, vilket motsvarar ytterligare cirka 1,2 procent av detaljhandelns omsättning 2025. Detta innebär att detaljhandelns årliga kostnader för stölderna och förebyggande åtgärder tillsammans uppgår till mer än 22 miljarder kronor.

2025 uppgick värdet av stölderna i detaljhandeln till mer än 11 miljarder kronor

Totalt värde av stölderna inom detaljhandeln, exklusive Systembolaget, i miljarder kronor

Bas: Samtliga

Stölderna ökar mest inom sällanköpsvaruhandeln

Stölderna ökar snabbare inom sällanköpsvaruhandeln än inom dagligvaruhandeln

Under perioden 2023-2025 ökade stölderna snabbare i sällanköpsvaruhandeln än i dagligvaruhandeln, 10,6 procent jämfört med 5,2 procent. Samtidigt motsvarar stölderna 1,2 respektive 1,1 procent av omsättningen, vilket pekar på att den relativa belastningen är ungefär densamma för båda branscherna.

Varor som enkelt kan säljas vidare är särskilt attraktiva att stjäla

Inom dagligvaruhandeln är kött och chark de varor som stjäls mest, följt av skönhetsprodukter. Köttstölderna har under senare år varit ett särskilt uppmärksammat problem och har också fått stor uppmärksamhet i

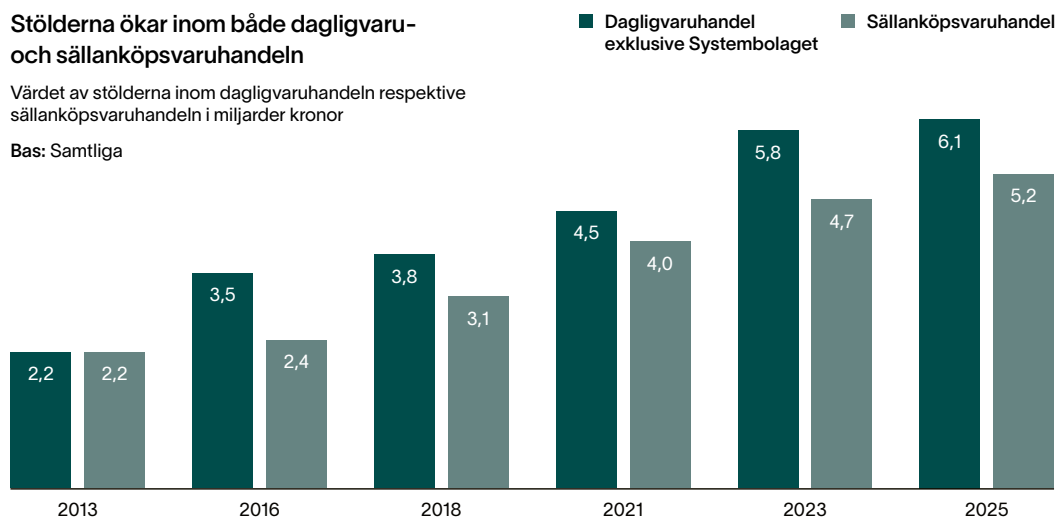
media. Flera faktorer bidrar till detta. Dels har stigande matpriser ökat värdet på varorna, dels uppges organiserade ligor i större utsträckning rikta in sig på kött för vidareförsäljning¹. Inom sällanköpsvaruhandeln är det i stället kläder och skor som stjäls mest, även här följt av skönhetsprodukter. Sammantaget visar listan över de vanligaste stölderna inom detaljhandeln att stölderna riktar både mot varor som är relativt enkla att stjäla, såsom godis och skönhetsprodukter, men också mot varor med högre värde och större potential att kunna säljas vidare, exempelvis kött, kaffe och i vissa fall elektronik.

¹ VLT, november 2025

Stölderna ökar inom både dagligvaru- och sällanköpsvaruhandeln

Värdet av stölderna inom dagligvaruhandeln respektive sällanköpsvaruhandeln i miljarder kronor

Bas: Samtliga

Kött och kläder stjäls mest inom dagligvaru- respektive sällanköpsvaruhandeln

De vanligaste stölderna inom respektive bransch

Bas: Samtliga

Dagligvaruhandel		Sällanköpsvaruhandel	
1.	Kött och chark	1.	Kläder och skor
2.	Skönhetsprodukter	2.	Skönhetsprodukter
3.	Kaffe	3.	Småelektronik och mobiltillbehör
4.	Godis och choklad	4.	Större elektronikvaror
5.	Energidryck	5.	Accessoarer och väskor

Brottsligheten slår brett i detaljhandeln

Hög utsatthet för stölder och brott mot personal i båda branscherna

Andel företag som uppger att ett fåtal eller fler av deras butiker utsattes för något av följande brott under 2025

Bas: Samtliga

Dagligvaruhandel			Sällanköpsvaruhandel		
1.	Stöld	100%	1.	Stöld	100%
2.	Hot mot personal	100%	2.	Hot mot personal	100%
3.	Sexuella trakasserier gentemot personal	91%	3.	Ringa stöld (tidigare snatteri)	100%
4.	Fysisk skadegörelse av egendom	91%	4.	Bedrägerier	95%
5.	Ringa stöld (tidigare snatteri)	91%	5.	Upptäckt att stulna varorsäljs vidare på sajter	90%
6.	Misshandel av personal	91%	6.	Sexuella trakasserier gentemot personal	81%
7.	Inbrott	82%	7.	Fysisk skadegörelse av egendom	81%
8.	Bedrägerier	82%	8.	Inbrott	52%
9.	Rån	64%	9.	Misshandel av personal	29%
10.	Upptäckt att stulna varor säljs vidare på sajter	55%	10.	Rån	24%

Omfattande brottslighet präglar handeln

Brottsligheten inom detaljhandeln ligger fortsatt på en hög nivå. Under 2025 utsattes samtliga företag inom både dagligvaru- och sällanköpsvaruhandeln för stöld i minst några av sina butiker. Även ringa stöld är vanligt förekommande: samtliga sällanköpsvarukedjor rapporterar utsatthet, liksom en klar majoritet av dagligvarukedjorna. Detta innebär att både stöld och ringa stöld tillhör de mest utbredda brottstyperna i detaljhandeln. Under andra halvan av 2025 höjdes dessutom beloppsgränsen för ringa stöld, vilket påverkar hur brott klassificeras men inte nödvändigtvis den faktiska utsattheten. Eftersom organiserade ligor ofta anpassar värdet på de stulna varorna efter gällande gränser finns det risk för att förändringen bidrar till ett högre värde per stöld¹.

Flera brottstyper slår hårt mot företagen

En mycket stor andel företag i både dagligvaru- och sällanköpsvaruhandeln uppger att de har utsatts för fysisk skadegörelse, bedrägerier och inbrott. Bedrägerier är särskilt utbredda inom sällanköpsvaruhandeln, medan fysisk skadegörelse har en något mer framträdande roll inom dagligvaruhandeln. Sammantaget visar detta att brottsligheten i detaljhandeln är både utbredd och återkommande.

Brottsligheten påverkar personalens trygghet

Brottsligheten riktas mot flera delar av verksamheten och drabbar inte enbart butiken, utan även personalen. Samtliga företag uppger att deras butiker utsatts för brott som direkt påverkar personalen, såsom hot, misshandel eller sexuella trakasserier. Denna typ av utsatthet är dock mer omfattande inom dagligvaruhandeln, där över nio av tio företag rapporterar om såväl sexuella trakasserier som misshandel av personal. Den höga utsattheten sätter också tydliga spår i arbetsmiljön. Tre av fyra företag uppger att deras butiksmedarbetare är ganska eller mycket oroliga för att utsättas för hot eller våld i samband med stöld. Detta understryker att brottsligheten inte enbart innebär ekonomiska konsekvenser för handeln, utan även påverkar tryggheten och säkerheten för personalen i det dagliga arbetet.

¹Svensk Handel, oktober 2025

3 av 4

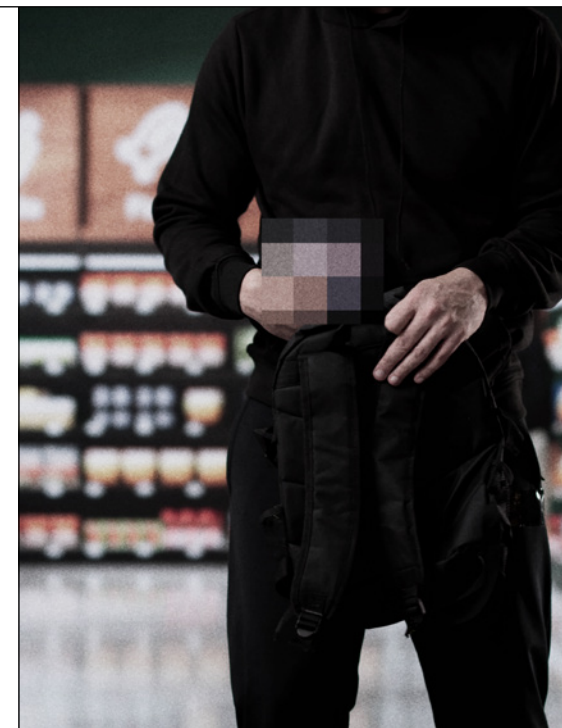
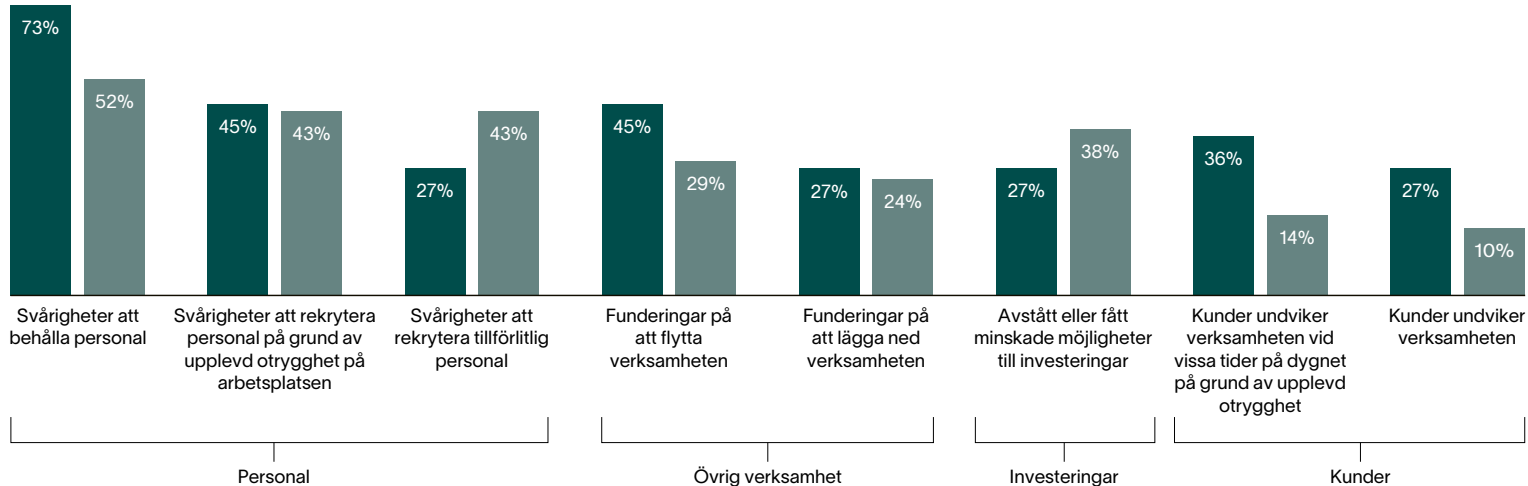
företag uppger att deras butiksmedarbetare är ganska eller mycket oroliga för att utsättas för hot eller våld i samband med stöld

Brottsligheten hindrar detaljhandelns utveckling

Flera konsekvenser till följd av brott

Andel företag som uppger att ett fåtal eller fler av deras butiker upplevt följande svårigheter till följd av brott

Bas: Samtliga

Brottslighet hämmar handels och lokalsamhällets utveckling

Brottslighet medför svårigheter för detaljhandeln som helhet. Under 2025 övervägde omkring vart fjärde företag att lägga ned verksamheten till följd av brott, vilket speglar en bredare påverkan på företagets förutsättningar att bedriva och utveckla sin verksamhet. Konsekvenserna märks även i närområdet vars attraktivitet och trygghet minskar, vilket i sin tur påverkar kundernas beteende: 36 procent av dagligvarukedjorna uppger att kunder undviker verksamheten vid vissa tider på dygnet, jämfört med 14 procent inom sällanköpsvaru-

handeln. Sammantaget understryker detta att brottslighet inte enbart är ett säkerhetsproblem, utan också ett strukturellt hinder för handels och lokalsamhällets utveckling.

Investeringar skjuts upp eller uteblir till följd av brott

Brottslighet riktad mot handeln får konsekvenser för såväl den löpande verksamheten som möjligheterna till utveckling. Exempelvis uppger 38 procent av sällanköpsvarukedjorna och 27 procent av dagligvarukedjorna att de har avstått från eller fått minskade möjligheter att genomföra inves-

teringar i ett fåtal eller fler av sina butiker till följd av brott. Brottsligheten påverkar alltså inte bara den kortsiktiga verksamheten utan hämmar även handels långsiktiga utveckling och tillväxt.

Svårigheter med personalförsörjning till följd av brott

Brottsligheten påverkar också möjligheten att attrahera och behålla personal. 73 procent av dagligvarukedjorna och 52 procent av sällanköpsvarukedjorna uppger svårigheter när det gäller att behålla personal i ett fåtal eller fler av sina butiker. Flera lyfter även utmaningar när det

gäller rekrytering, kopplat till upplevd otrygghet och svårigheter att hitta tillförlitlig personal att rekrytera. Otrygga arbetsmiljöer, hot och stölder minskar handels attraktivitet som arbetsgivare och förstärker därmed kompetensutmaningarna.

Intervju med Hemköp Blackeberg

Uppgivenhet när stölderna inte tas på allvar

Kenneth Eklund är butikschef på Hemköp Blackeberg, en utsatt butik som har övervägt att lägga ned verksamheten. Med över 40 års erfarenhet beskriver han hur brottsligheten påverkar både verksamheten och situationen i Blackeberg.

Hur ser stölderna ut i er butik?

– Vi utsätts för flera typer av brottslighet då vi är ganska utsatta där vi ligger, framför allt eftersom vi har ett tunnelbaneläge med mycket kundrörelse. Det handlar både om snatteri och större, mer organiserade stölderna. Det finns ligor som systematiskt stjäls från oss för att sälja varorna vidare. De kommer ofta under kvällstid, när bemanningen är lägre.

Hur påverkar stölderna och brotten er verksamhet?

– De lokala ligorna kan stjäla för upp till 10 000 kronor vid ett och samma tillfälle. När det händer flera gånger i veckan blir det enorma summor. Vår uppskattning är att det stjäls för omkring en miljon kronor per år i vår butik – ibland upp mot 1,5 miljoner. Det påverkar verksamheten extremt mycket.

Finns det några produktkategorier som är extra stöldbegärliga?

– Det är främst dyrare kött som stjäls. För vissa köttsorter försöker vi ha så lite som möjligt framme, men om dessa inte finns tillgängliga stjäls i stället något billigare. Det handlar därför om skadekontroll – att minska förlusterna på de mest värdefulla varorna. Att låsa köttdisken är ingen lösning för oss, eftersom det minskar försäljningen och i stället flyttar stölderna till andra varor som har ökat kraftigt i pris, exempelvis kaffe och smör. De stjäls det dyraste de kommer åt.

Hur hanterar ni stölderna och brotten?

– Vi har vidtagit flera åtgärder i butiken. Bland annat har vi uppgraderat kamerasytemet för att lättare kunna upptäcka stölderna och vi arbetar löpande med butikskontrollanter och civila väktare. Vi har också gjort om i butiken, till exempel genom att öppna upp runt kassalinjen för bättre överblick över kunder som passerar in och ut. Personalen utbildas kontinuerligt och vi informerar alltid om inträffade händelser och hur personer som stjäls ser ut. Det här kräver stora resurser, både i tid och pengar. Om vi slapp lägga så mycket fokus på detta skulle det vara mycket roligare – för personalen, butiken och kunderna.

Vår uppskattning är att det stjäls för omkring en miljon kronor per år i vår butik – ibland upp mot 1,5 miljoner.

Finns det något som är extra utmanande?

– Det är utmanande att stölderna inte tas på allvar. Vi har sett fall där det rör sig om samma personer som döms för andra, grövre brott, samtidigt som våra stöldärenden läggs ned. Vi har till exempel haft ett gäng som har varit aktiva i området i åtta år och det märks tydligt att det blir lugnare när de sitter inne. Samma dag som de släpps kan de vara tillbaka i butiken och stjäla igen, ibland för upp till 10 000 kronor vid samma tillfälle. När det sker flera gånger i veckan blir konsekvenserna som sagt enorma.

Vilka insatser tror du skulle göra störst skillnad när det gäller stölderna och brotten?

– Det behövs tydligare påföljder, böter fungerar ofta dåligt eftersom de sällan betalas. Jag tror även mycket på en nära och väl fungerande dialog med polisen. När polisen syns ute i samhället och rör sig i butikerna gör det stor skillnad. Vi anmäler alltid via Svensk Handels app Säkerhetscenter och har märkt att polisen är ute oftare sedan vi började använda den, troligen för att de ser hur mycket vi anmäler. Samtidigt upplever vi att många anmälningar ändå rinner ut i sanden.

Kenneth Eklund
Butikschef
Hemköp Blackeberg

02.

Hur går stölderna till?

Insikter

Flera faktorer driver stölder i handeln

01.

Organiserade ligor driver på stöldutvecklingen i detaljhandeln

Nästan tre av tio stölder i detaljhandeln 2025 bedöms ha koppling till organiserade ligor. Även om dessa stölder är färre till antalet än de stölder som begås för eget bruk, är värdet per stöld betydligt högre. Samtidigt uppger vart tredje företag att ökad aktivitet från organiserad brottslighet bidrar till den växande stöldproblematiken i handeln.

02.

Strukturella brister driver brottsligheten

Det är inte enbart organiserad brottslighet som ligger bakom ökningen av stölderna. En majoritet av företagen lyfter även fram strukturella faktorer, såsom låg upplärningsgrad, begränsad risk för rättsliga konsekvenser samt en tilltagande normalisering av stölder och annan brottslighet i samhället.

03.

Svårt att skilja misstag från stöld i självskanning och självutcheckning

Självskanning och självutcheckning uppskattas av många kunder eftersom de sparar tid och gör köpupplevelsen smidigare. Samtidigt sker en stor del av stölderna i dessa system. Trots att många butiker har infört olika kontrollåtgärder upplever de att det i praktiken ofta är svårt att bevisa skillnaden mellan misstag och avsiktlig stöld, vilket i sin tur försvårar hanteringen av avvikelser i systemen.

Ökning av stölder drivs av låg risk för konsekvenser och av attitydförändringar i samhället

Närmare 3 av 10 stölder i handeln är organiserade

Precis som brottsligheten tar sig olika uttryck finns det också olika typer av personer som begår brotten. Inom detaljhandeln begås den största andelen av stölderna av personer som stjälar för eget bruk. I regel handlar det om enstaka varor och relativt låga belopp per tillfälle. En annan typ av gärningspersoner är de som tillhör organiserade ligor. Nära tre av tio stölder i detaljhandeln under 2025 bedöms ha begåtts av organiserade ligor. Även om dessa stölder är färre till antalet än stölder som sker för eget bruk är värdet per stöld avsevärt högre. Tillvägagångssätten är dessutom ofta mer systematiska och inriktade på varor med högt värde. Exempelvis vittnar Hemköp i Blackeberg om ligor som systematiskt stjälar från butiken för att sälja varorna vidare och att de mer omfattande stölderna ofta har ett tydligt ekonomiskt motiv.

Ökade stölder kopplas till låg risk för konsekvenser och till organiserad brottslighet

Mer än hälften av företagen upplever att stölderna ökade mellan 2024 och 2025. Den främsta anledningen anses vara låg upplysning i kombination med en begränsad risk för rättsliga konsekvenser. Mer än sju av tio företag lyfter även fram en mer normaliserad syn på brott och stölder i samhället som en möjlig bidragande orsak. Flera företag vittnar också om att stölderna ökar när konjunkturen försvagas och hushållen får allt svårare att få ekonomin att gå ihop. Därtill uppger ett av tre företag att en ökad aktivitet från den organiserade brottsligheten är en bidragande orsak till att stölderna har ökat. Sammantaget tyder detta på att utvecklingen kan förklaras av både förändringar i brottslighetens karaktär och av bredare attitydförändringar.

”Debatten om höga vinster i dagligvaruhandeln har sänkt den moraliska tröskeln och det upplevs som mer acceptabelt att stjäla från aktörer som anses tjäna mycket pengar.”

Anders Jonasson,
säkerhetschef ICA Sverige

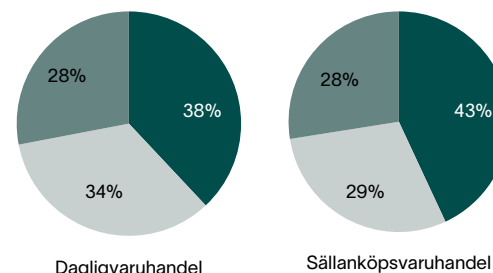
52%

av företagen upplever att stölderna i butikerna ökade mellan 2024 och 2025

Störst andel stjälar varor för eget bruk

Företagens uppskattning av hur stor andel av stölderna som begås av respektive typ av gärningsperson

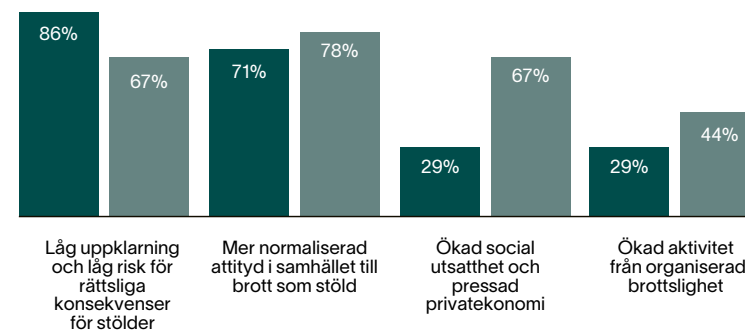
Bas: Samtliga

Få upplysade brott och låg risk för rättsliga konsekvenser leder till fler stölder

Vad företagen tror är de främsta anledningarna till att stölderna har ökat

Bas: Företag som uppgett att beloppet för stölder har ökat

Intervju med Normal

Butikerna tvingas balansera säkerhet och kundupplevelse

Normal är en av Nordens snabbast växande butikskedjor inom detaljhandeln och säljer främst skönhetsprodukter, hushållsartiklar och godis. I dagsläget finns 150 butiker i Sverige. Jan Nyberg, VD på Normal i Sverige, berättar om utmaningarna som kedjan möter.

Hur ser stölderna ut i era butiker?

– Stölderna ser mycket olika ut från butik till butik. Det kan handla om allt från personer som handlar men samtidigt stjälar varor för mindre belopp till organiserade ligor som stjälar systematiskt och för stora summor. Vi har flera gånger varit med om ligor som riktar in sig på en produkttyp, exempelvis smink eller rakblad. De kan åka runt till flera av våra butiker i Stockholm och stjäla produkterna. Ibland har de förberett väskor med folie så att larmen inte ska utlösas. Utan att veta säkert antar vi att det handlar om beställningsjobb och att det finns en andrahandsmarknad. Vi ser en konstant ökning av antalet stölder. Det har aldrig funnits någon minskning, det eskalerar hela tiden. Så fort det kommer en djupdykning i konjunkturen märker vi att stölderna blir ännu fler.

Hur påverkar stölder och brott verksamheten?

– Vår verksamhet bygger på en skattjakt. Det gör att vi har ganska begränsade möjligheter att förebygga stölder utan att det påverkar kundupplevelsen. Vi kan exempelvis inte låsa in varor utan att förstöra upplevelsen. Vi har testat att lägga vissa produkter bakom kassan eller använda tomma förpackningar, men då säljer de mycket sämre. Skattjakten är kärnan i det vi gör, och den vill vi inte kompromissa med.

Vi ser en konstant ökning av antalet stölder. Det har aldrig funnits någon minskning, det eskalerar hela tiden.

Hur arbetar ni för att förebygga stölder?

– Vi jobbar på flera sätt för att motverka stölder, bland annat med larmbågar i alla butiker och larm på stöldbegärliga produkter. Vi använder också civila väktare, vilket har gett effekt. Vi har främst fokuserat på de mest utsatta butikerna, men behovet ökar och kostnaderna skenar. Det handlar om mycket stora summor nu. Vi har även tillsatt en Loss prevention manager, men trots det har vi ännu inte sett någon tydlig minskning. Å andra sidan vet vi inte vad effekten hade blivit om vi inte tillsatt tjänsten, då hade kanske utvecklingen av stölder varit ännu större.

Finns det något som är särskilt utmanande?

Det absolut viktigaste är att säkerställa tryggheten för våra medarbetare. Att inte utsätta sig för fara kommer alltid först. Det är en stor utmaning och frustration att stölder i butik nedprioriteras av polisen till följd av deras resurser. Vi har förståelse för att grova brott prioriteras men det är frustrerande för våra butiksmedarbetare att få höra av polisen att de inte ska ringa för att resurserna inte räcker till och att polisen inte har möjlighet att komma ut. Vi gör polisanmälningar, men de läggs ofta ner utan att något händer.

Vilka insatser skulle göra störst skillnad mot stölder?

– Den viktigaste åtgärden för att komma till rätta med stöldproblematiken i handeln är att jobba förebyggande. Rättssystemet behöver komma till rätta med första- och andragångsförbrytarna för att motverka att de kommer in i tyngre kriminalitet.

Jan Nyberg
VD
Normal Sverige

Nyare kassasystem ökar stöldrisken

Majoriteten av stölderna sker i de nyare kassasystemen

Inom dagligvaruhandeln är självskanning och självutcheckning vanligt förekommande. De nyare systemen bidrar till en snabbare köppplevelse och frigör samtidigt personalresurser. De uppskattas också av många konsumenter. Inom dagligvaruhandeln uppger 65 procent av konsumenterna att de föredrar att betala genom dessa lösningar, jämfört med 33 procent inom sällanköpsvaruhandeln¹.

Effektivare kassor – men fler stölder

Samtidigt som de nyare systemen är uppskattade av konsumenterna innebär de utmaningar för handeln.

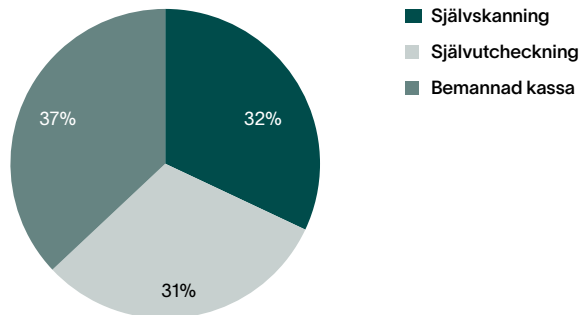
Bland dagligvarukedjor som erbjuder minst två typer av kassasystem uppges sex av tio stölder ske i de nyare systemen, det vill säga självskanning och självutcheckning. Flera företag rapporterar dessutom om återkommande stölder kopplade till nyare kassasystem och i media har stölder i samband med självskanning och självutcheckning uppmärksammats som ett stort problem. Trots att de nya systemen är populära bland många kunder har vissa butiker valt att begränsa eller tillfälligt stänga sina självskanningslösningar till följd av stöldproblematik. Dessa åtgärder riskerar att påverka både kundens upplevelse och butikens effektivitet.

¹Swish, mars 2026

En stor andel av stölderna inom dagligvaruhandeln sker i de nyare kassasystemen

Uppskattad fördelning av hur stor andel av stölderna som sker via respektive utcheckningsmetod

Bas: Dagligvarukedjor med minst två sorters kassasystem

1 av 3

dagligvarukedjor kopplar ökade stölder till självskanning och snabbkassor som utnyttjas av kriminella

”Stölderna i självskanning och självutcheckning kan handla om rena manipulationer, som att väga godis som lök eller att medvetet inte skanna alla varor.”

Anders Jonasson,
säkerhetschef ICA Sverige

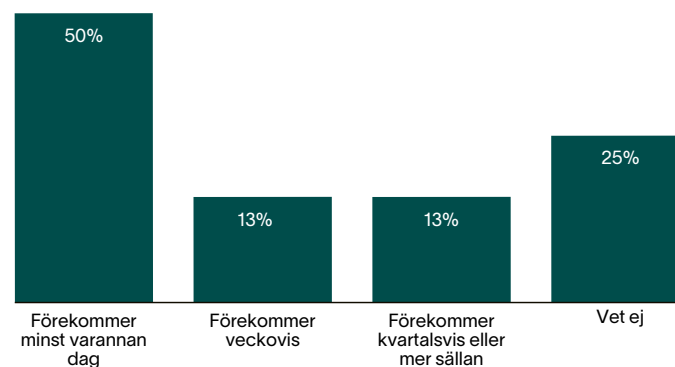
Vanligt med medvetet fusk i nyare kassasystem

Vanligt förekommande att varuvärdet i påsen överstiger det skannade värdet

Hur vanligt det är att det skannade värdet är lägre än varornas faktiska värde vid avstämning

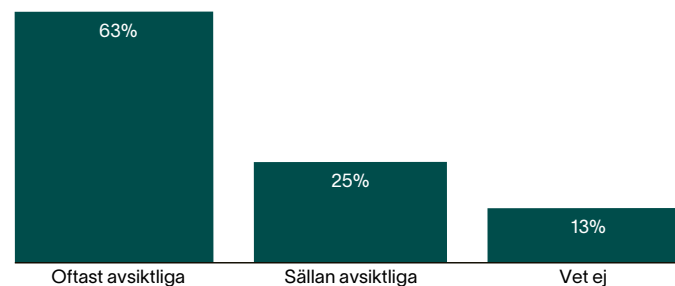
Bas: Dagligvaruhandel med självskanning och/eller självutcheckning

Majoriteten av avvikelserna i de nyare systemen upplevs avsiktliga

Företagens upplevelse av avvikelser i självskanning eller självutcheckning

Bas: Dagligvaruhandel med självskanning och/eller självutcheckning

Återkommande och svårbedömda avvikelser i de nyare systemen

För att kontrollera självskanning och självutcheckning använder sig många butiker av avstämningar. Hälften av dagligvaruhandlarna uppger att dessa kontroller visar avvikelser minst varannan dag – det vill säga att det skannade värdet inte överensstämmer med det faktiska innehållet i kundens påse. Av samtliga avvikelser vid självskanning och självutcheckning uppfattas sex av tio som avsiktliga. Avvikelser i de nyare kassasystemen är dock inte alltid enkla att bedöma. För att det ska röra sig om ett brott krävs uppsåt, det vill säga att personen har för avsikt att ta en vara utan att betala för den. Att glömma att registrera en enskild vara är inte nödvändigtvis brottsligt till skillnad från att medvetet låta bli att skanna en eller flera varor, särskilt om de har ett högre värde. Dessutom anses en stöld vara fullbordad först när kunden har genomfört transaktionen utan att betala för varan. Detta innebär att gränsen mellan misstag och avsiktlig stöld i praktiken kan vara svår att dra, vilket många gånger gör det svårt att hantera avvikelser i systemen.

“Vi har konstaterat att självutcheckning aldrig hade funkat i vår butik. Det fuskas otroligt mycket med självskanning idag så det har vi räknat bort.”

Kenneth Eklund,
butikschef Hemköp Blackeberg

Intervju med ICA Sverige

Debatt om vinster sänker den moraliska tröskeln för att stjäla

Anders Jonasson är säkerhetschef på ICA Sverige och har över 15 års erfarenhet av säkerhets- och trygghetsfrågor inom detaljhandeln. I sin roll stöttar han ICA-handlare över hela landet i frågor som rör stölder, bedrägerier, hot och våld. Han ger stöd både i det förebyggande säkerhetsarbetet och vid incidenter.

Hur upplever du att stölderna har förändrats under de senaste åren?

– Stölderna har generellt ökat, vilket också framgår av ICA:s egna undersökningar. Samtidigt kan en del av ökningen handla om att stölder uppmärksammas mer och att ett tuffare ekonomiskt klimat har gjort butikerna mer vaksamma på stölder.

Varför tror du att stölderna har ökat?

– Det beror på flera faktorer. Många människor har fått en tuffare ekonomi, vilket gör att vissa blir mer benägna att stjäla för att få ihop vardagen. Samtidigt har debatten om höga vinster i dagligvaruhandeln sänkt den moraliska tröskeln, det upplevs som mer acceptabelt att stjäla från aktörer som anses tjäna mycket pengar. Teknikutvecklingen med självskanning, snabbkassor och obemannade butiker bidrar också, eftersom vissa inte upplever sitt agerande som ett brott utan som att de manipulerar ett system. Detta förstärks dessutom av att stölder har låg prioritet inom rättsväsendet.

Hur ser stölder i självutcheckning och självskanning ut i praktiken?

– Det kan handla om rena manipulationer, som att väga godis som lök eller att medvetet inte skanna alla varor. En stor utmaning när det gäller stölder i

En stor utmaning när det gäller stölder i självutcheckning och självskanning är att det rättsliga systemet ofta saknar förståelse för hur kundflödet i dessa lösningar fungerar. Händelser bedöms utifrån traditionella köpflöden, vilket gör det svårt att driva ärenden vidare – även när det är tydligt att personen aldrig haft för avsikt att betala för alla varor.

självtutcheckning och självskanning är att det rättsliga systemet ofta saknar förståelse för hur kundflödet i dessa lösningar fungerar. Händelser bedöms utifrån traditionella köpflöden, vilket gör det svårt att driva ärenden vidare – även när det är tydligt att personen aldrig haft för avsikt att betala för alla varor.

Fungerar vissa typer av brottsförebyggande åtgärder bättre än andra?

– Ett bra kundmöte är det enskilt viktigaste man på plats i butiken kan ha för att förebygga stölder. Utöver det fungerar lokal samverkan ofta bra. Vi jobbar med lokala trygghetsöverenskommelser där flera aktörer samarbetar för att gemensamt skapa tryggare områden och butiksmiljöer. Jag upplever att vi idag har en ökad anonymitet i samhället. Färre vågar lyfta frågor och uppmärksamma individer som riskerar att hamna snett. Här är lokal närvaro och samverkan avgörande. När handel, föreningsliv, skola, socialtjänst, fastighetsägare och polis samarbetar skapas bättre förutsättningar att fånga upp individer i tid.

Vilka åtgärder skulle göra störst skillnad på samhälls nivå?

– Att stölder prioriteras högre i rättskedjan och att tillträdesförbud får större konsekvenser och tillämpas mer enhetligt i landet.

Anders Jonasson
Säkerhetschef
ICA Sverige

03.

**Så får vi stölderna i
handeln att minska**

Insikter

Handeln kan inte lösa brottsproblematiken på egen hand

01.

Ökade kostnader för detaljhandelns brottsförebyggande åtgärder

Kostnaderna för brottsförebyggande insatser har ökat enligt företagen. De totala kostnaderna beräknas ha uppgått till 11,6 miljarder kronor år 2025, vilket motsvarar cirka 1,2 procent av detaljhandelns totala omsättning.

02.

Detaljhandeln satsar på flera brottsförebyggande insatser

Handeln arbetar parallellt med flera brottsförebyggande insatser. Tekniska och fysiska säkerhetslösningar kombineras med personalutbildning för att stärka det förebyggande arbetet och öka tryggheten för både kunder och personal.

03.

Detaljhandeln efterlyser skärpta åtgärder mot stöld

Stöldbrott prioriteras i dag lågt inom rättsväsendet och leder sällan till påföljd. Upplevelsen är att nuvarande påföljder inte är tillräckligt kännbara för att hindra återfallsbrottslighet. För att vända utvecklingen efterlyser handeln högre prioritering av stöldbrott, skärpta straff och förbättrad samverkan med polisen.

Fortsatt stora investeringar i brottsförebyggande åtgärder

Handelns investeringar i brottsförebyggande insatser fortsätter att öka

Detaljhandelsföretagen har under de senaste åren lagt betydande resurser på att motverka brottslighet. En stor andel av företagen har under det senaste året ökat sina investeringar i brottsförebyggande åtgärder. De totala kostnaderna för dessa insatser beräknas ha uppgått till 11,6 miljarder kronor år 2025. Utvecklingen visar att brottsligheten inte enbart medför direkta förluster utan även kräver omfattande investeringar i förebyggande arbete och säkerhetslösningar.

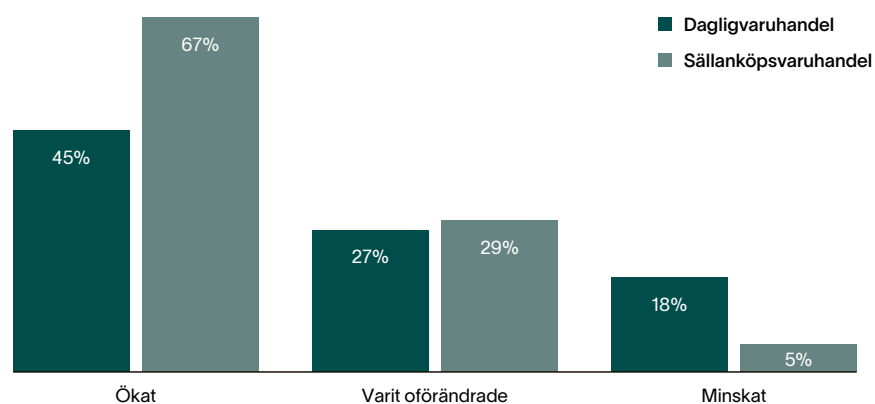
Väktare och övervakningssystem står för den största delen av kostnaderna

När det kommer till kostnader för brottsförebyggande och säkerhetshöjande åtgärder är det väktare och övervakningssystem såsom larm och kameror som står för den största delen av dem. Väktare utgör den största kostnadsposten för dagligvaruhandeln, med 48 procent, medan larm och kameror utgör den största kostnadsposten för sällanköpsvaruhandeln, med 38 procent. Dessa åtgärder fyller flera syften. Gemensamt för dem är att de har en avskräckande effekt på gängningspersoner, eftersom de försvårar möjligheten att begå brott obemärkt. Utöver den avskräckande effekten kan väktare ingripa när brott begås och därmed bidra till ökad trygghet för både anställda och kunder. Övervakningssystem kan dessutom underlätta bevisföringen vid stöld eller annan brottslighet.

Många företag har ökat sina brottsförebyggande insatser

Hur företagets investeringar i brottsförebyggande åtgärder har förändrats mellan 2024 och 2025

Bas: Samtliga

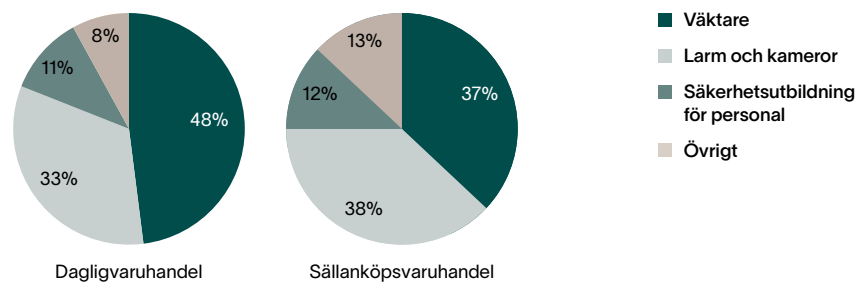
7 av 10

företag har investerat i fysiska säkerhetslösningar, såsom övervakningssystem och stöldmärkning, i minst hälften av sina butiker

Den största delen av kostnaderna går till väktare och övervakningssystem

Företagens uppskattning av hur stor andel av deras brottsförebyggande och säkerhetsrelaterade kostnader som under 2025 har spenderats på följande kategorier.

Bas: Samtliga

1 av 3

företag har investerat i väktare i minst hälften av sina butiker

Breda satsningar för att förebygga brott i handeln

Företagen kombinerar säkerhetslösningar med kompetenshöjande insatser

Handeln arbetar med flera brottsförebyggande insatser parallellt. Tekniska och fysiska säkerhetslösningar kombineras med personalutbildning för att förebygga brott och stärka tryggheten i butik. Dagligvaruhandeln och sällanköpsvaruhandeln prioriterar i stort sett samma typer av åtgärder.

Personalutbildning – en trygghetsskapande och brottsförebyggande insats

Sju av tio företag uppger att de investerar i personalutbildning som en del av sitt brottsförebyggande arbete i minst hälften av sina butiker. Genom utbildning får personalen bättre kunskap om hur misstänkta beteenden identifieras, hur konfrontationer bör hanteras och vilka rutiner som gäller vid polisanmälningar, vilket bidrar till både färre stöldar och en tryggare butiksmiljö.

Butikens utformning spelar en viktig roll i det brottsförebyggande arbetet

Majoriteten av företagen uppger att de har förändrat placeringen av varor för att öka uppsikten i minst

hälften av sina butiker. Genom att flytta särskilt stöldbegärliga produkter till mer synliga och bemannade ytor minskar möjligheten att begå brott obemärkt. Åtgärden är dock inte utan konsekvenser. Förändrad varuplacering påverkar ofta kundflöden, exponering och försäljning, vilket innebär att butikerna behöver göra en avvägning mellan säkerhet, tillgänglighet och en god köppplevelse.

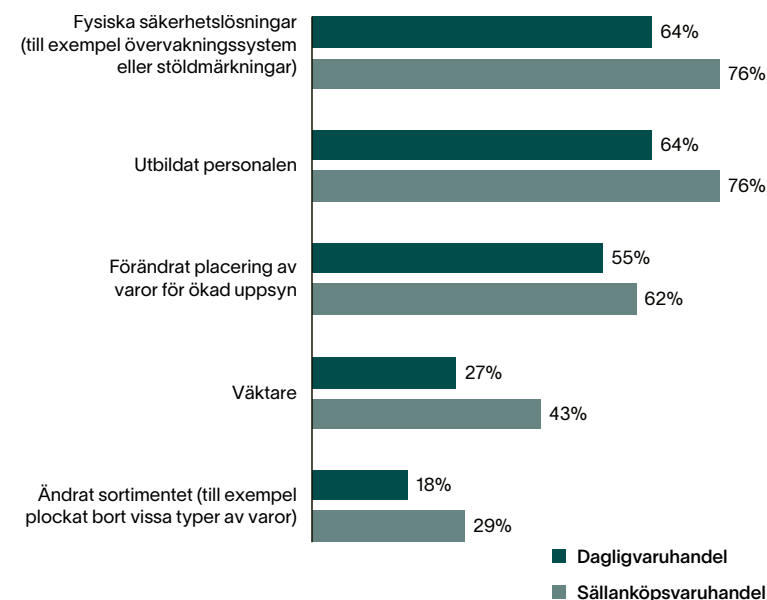
Stöldar i självutcheckningen – en utmaning för många företag

Självutcheckning är uppskattad av många kunder eftersom den sparar tid och gör köppplevelsen smidigare. Samtidigt uppger många företag att en stor del av stölderna sker i just självutcheckningen. Vanliga åtgärder för att minska stölderna är grindar vid utpassering och åldersgräns för att få använda självutcheckningen. Trots dessa insatser upplever många att det är svårt att komma till rätta med problemen, och fyra av tio företag som erbjuder självutcheckning har därför valt att ta bort den helt i ett fåtal eller fler butiker. Detta innebär inte bara en försämrad köppplevelse, utan även att tidigare investeringar i systemen delvis går förlorade.

Fysiska säkerhetslösningar och utbildning toppar listan över investeringar

Andel företag som investerat i följande brottsförebyggande åtgärder i minst hälften av sina butiker under de senaste två åren

Bas: Samtliga

4 av 10

företag med självutcheckning har tagit bort självutcheckningen i ett fåtal eller fler butiker för att förebygga stöldar.

”För vissa köttsorter försöker vi ha så lite som möjligt framme, men om dessa inte finns tillgängliga stjåls i stället något billigare. Det handlar därför om skadekontroll – att minska förlusterna på de mest värdefulla varorna.”

Kenneth Eklund,
butikschef Hemköp Blackeberg

Strukturella hinder försvårar kampen mot stölder

Strukturella utmaningar försvårar arbetet mot stölder i handeln

Under de senaste åren har stölderna i handeln förändrats, inte minst till följd av ökad organiserad brottslighet och en mer digitaliserad brottsutveckling. Förändringarna innebär flera strukturella utmaningar som berör hela rättskedjan och försvårar möjligheterna att förebygga, utreda och lagföra stölder i handeln. Företagen upplever att resursbrist och polisens låga prioritering av stöldbrott är de största utmaningarna. Påföljderna uppfattas dessutom som otillräckliga, vilket riskerar att minska den avskräckande effekten och i förlängningen bidra till att brottsligheten fortsätter att öka.

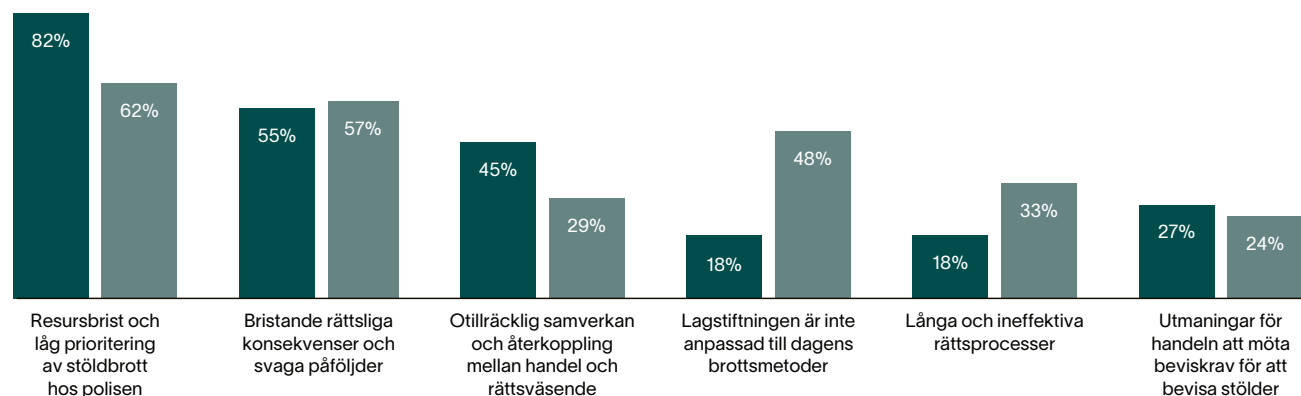
Lagstiftningen hänger inte med brottsutvecklingen

Att ett av tre företag upplever att lagstiftningen inte är anpassad till dagens brottsmetoder visar på ett tydligt gap mellan hur brott begås i praktiken och hur lagen är utformad. Till exempel gör nuvarande lagstiftning det svårt att bevisa uppsåt i situationer där en kund inte skannar samtliga varor i självutcheckningen. Vidare utgör organiserade ligor en växande utmaning. Ligorna agerar systematiskt och stjälar ofta dyra och stora mängder varor som snabbt förs vidare i distributionskedjorna. Nuvarande lagstiftning tenderar att hantera dessa händelser som enskilda stölder snarare än som delar av en större kriminell struktur, vilket begränsar möjligheterna att komma åt de organiserade ligorna som ligger bakom. Därtill har bedrägerierna blivit mer komplexa, exempelvis genom returerna av stulna varor och manipulation av streckkoder, vilket skapar ett tydligt gränsland mellan stöld och bedrägeri.

Resursbrist och låg prioritering av stöldbrott upplevs som de största strukturella utmaningarna

Strukturella utmaningar inom rättsväsendet som försvårar arbetet mot stölder i handeln

Bas: Samtliga

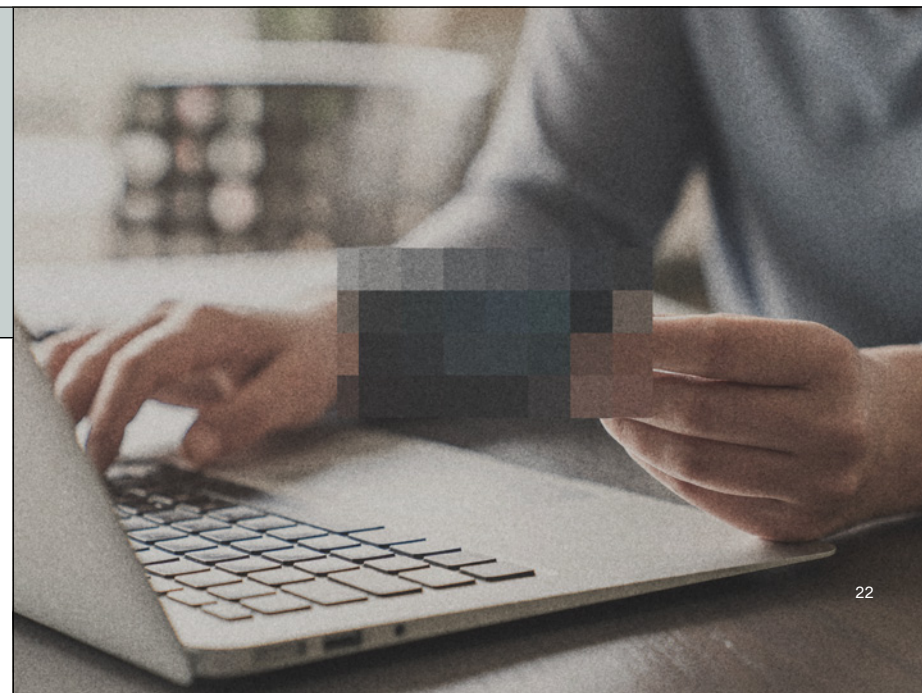

“Det finns ligor som systematiskt stjälar från oss för att sälja varorna vidare.”

Kenneth Eklund,
butikschef Hemköp Blackeberg

9 av 10

företag inom sällanköpsvaruhandeln har upptäckt att stulna varor från deras butiker säljs vidare på olika säljsajter

Organiserad brottslighet ställer nya krav på säkerhetsarbetet

En förändrad brottsbild kräver ett mer systematiskt förebyggande arbete

Den organiserade brottsligheten har vuxit i Sverige och påverkar handeln i allt högre grad. Den kännetecknas av planering, samordning och systematiska tillvägagångssätt, vilket ställer högre krav på det brottsförebyggande arbetet. För handeln innebär detta ett ökat behov av att komplettera fysiska säkerhetslösningar med interna processer, såsom kontroller, uppföljning och tydliga rutiner. Fokus förskjuts därmed från att enbart förhindra enskilda incidenter till att också identifiera mönster, avvikelser och risker.

Detaljhandeln utökar kontrollerna och stärker kompetensen för att möta organiserad brottslighet

Den vanligaste insatsen för att skydda företaget mot organiserad brottslighet är regelbundna internkontroller av kassa och lager samt uppföljning av avvikelser i varuflödet. Fokus ligger på att

upptäcka oegentligheter inom den egna verksamheten och i logistikkedjorna. Detta speglar att hoten inte enbart handlar om traditionella butiksstölder, utan även om mer avancerade och organiserade tillvägagångssätt. Den ökade komplexiteten gör det därför viktigt att utbilda personalen i att identifiera och förebygga organiserad brottslighet. Kompetenshöjande insatser blir därmed en central del av säkerhetsarbetet.

Större fokus på leverantörskontroller i dagligvaruhandeln

Överlag investerar dagligvaruhandeln och sällanköpsvaruhandeln i liknande förebyggande åtgärder. En tydlig skillnad syns dock i arbetet med leverantörskontroller, där dagligvaruhandeln i högre grad uppger att de är noggranna i valet och granskningen av leverantörer. Detta kan förklaras av att leverantörskedjorna är mer volymintensiva, vilket ökar behovet av kontroll och riskhantering i hela värdekedjan.

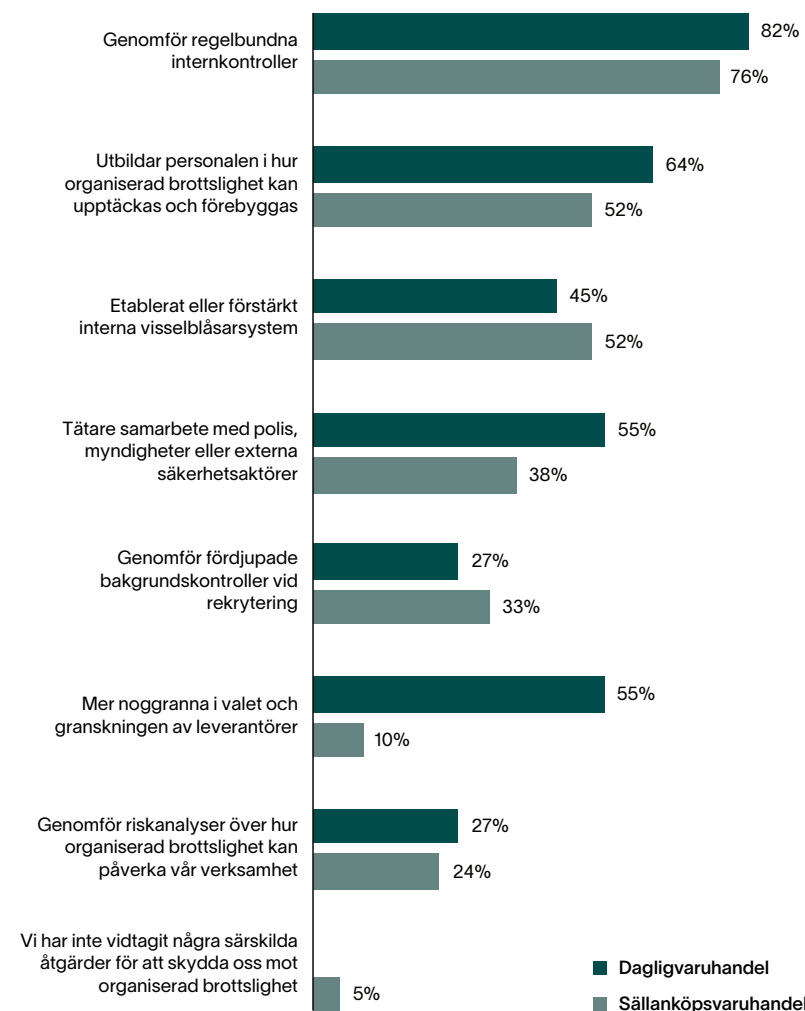
”När det blir svårare att komma åt vissa produkter har vi i några fall sett att gärningspersoner i stället försöker påverka anställda att medverka till brott genom olika former av påtryckning. Det är därför viktigt att informera medarbetarna om hur sådana situationer kan uppstå och hur de bör agera. Vi utbildar därför löpande våra anställda för att de skall vara trygga och väl förberedda.”

Thomas Strandberg,
säkerhetschef Power

Regelbundna internkontroller är det vanligaste sättet att skydda mot organiserad brottslighet

Andel företag som investerat i följande åtgärder för att skydda sig mot organiserad brottslighet

Bas: Samtliga

Lågt förtroende för polisens uppklärningsförmåga vid stöld

Dagligvaruhandeln har särskilt lågt förtroende för polisens uppklärningsförmåga vid stöld

Tre av fyra företag uppger att de saknar eller har lågt förtroende för polisens uppklärningsförmåga vid stöld. Förtroendet är särskilt lågt inom dagligvaruhandeln, där mer än nio av tio företag uppger detta. Det låga förtroendet grundar sig till stor del i upplevelsen att brottslighet inom handeln prioriteras lågt. Trots att företagen agerar korrekt genom att tillkalla polis och anmäla stölder leder detta sällan till åtal och ännu mer sällan till fällande domar.

När den polisiära närvaron är låg hamnar ansvaret för att ingripa vid stölder på handeln

Vid misstänkt butiksstöld är det vanligast att butikspersonalen, 47 procent, eller väktare, 46 procent, ingriper. Det är inte förvånande att dessa grupper

står för majoriteten av ingripandena, eftersom de befinner sig på plats i butiken och ofta är de första att upptäcka misstänkta beteenden. Samtidigt kan sådana situationer upplevas som både osäkra och riskfyllda för butikspersonalen, särskilt eftersom de saknar den utbildning, de befogenheter och det skydd som polisen har. Endast 4 procent av företagen uppger att polisen vanligtvis ingriper mot den misstänkte vid stöld. I praktiken innebär detta att ansvaret för att upptäcka och hantera stölder i stor utsträckning faller på handeln själv. Hanteringen bygger i hög grad på butikernas egna resurser i form av personal och väktare, trots att det inte är något som butikspersonal ska behöva ingripa i. En låg polisiär närvaro riskerar även att förstärka uppfattningen om att konsekvenserna av stöld är begränsade, vilket på sikt kan påverka både brottsnivåer och tilliten till rättssystemet negativt.

”Det är en stor utmaning och frustration att stölder i butik nedprioriteras av polisen till följd av deras resurser. Vi har förståelse för att grova brott prioriteras men det är frustrerande för våra butiksmedarbetare att få höra av polisen att de inte ska ringa för att resurserna inte räcker till och att polisen inte har möjlighet att komma ut.”

Jan Nyberg,
VD Normal Sverige

3 av 4

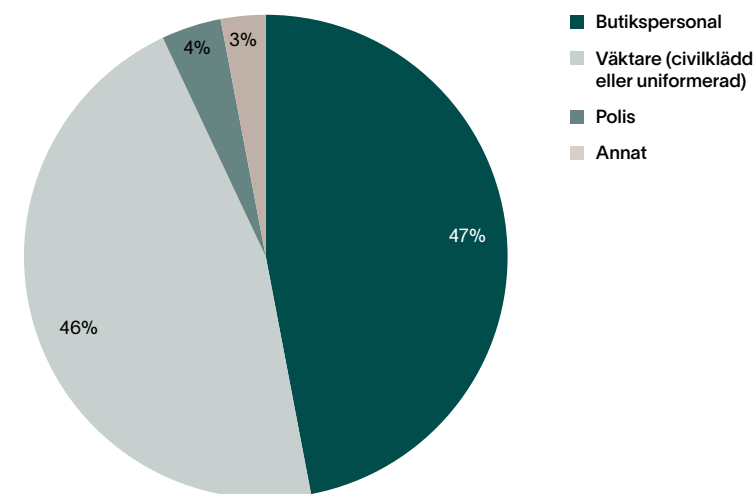
företag saknar eller har lågt förtroende för polisens uppklärningsförmåga vid stöld

Butikspersonal och väktare ingriper vid stöld

Företagens uppskattning om vem som vanligtvis ingriper vid stöld

Bas: Samtliga

Bevisning och vittnen är avgörande för om stölder anmäls

Handeln anmäler brott när bevisning finns

En klar majoritet av företagen anmäler brott i situationer där det finns bevisning, så som vittnen, kamerabevisning eller om de ertappat en person på bar gärning. I de fall vittnesmål eller bevisning saknas är det betydligt ovanligare att stölder anmäls – endast 16 procent av företagen uppger att de anmäler stöld i dessa situationer. Att anmäla en stöld innebär ofta en betydande tids- och resursåtgång för butiken. När personal behöver avsätta tid för administration, dokumentation och uppföljning innebär det att resurser tas från den dagliga driften, vilket kan påverka både service och försäljning negativt. Kostnaden för att göra en polisanmälan vägs därför mot sannolikheten för att åtgärder vidtas. Samtidigt är det viktigt att samtliga brott anmäls till polisen, eftersom det ger polisen bättre möjligheter att förebygga, förhindra och utreda brott samt bidrar till en mer korrekt bild av den faktiska brottsligheten i handeln.

Tekniska och praktiska hinder bakom lägre anmälningsgrad i dagligvaruhandeln

Den största skillnaden i anmälningsbenägenhet gäller situationer där det finns vittnen och kamerabevisning. I sällanköpsvaruhandeln anmäler 81 procent av företagen när sådan bevisning finns, jämfört med 45 procent i dagligvaruhandeln. I intervjuer med handeln framkommer flera hinder som försvårar polisanmälningar och möjligheten till en fällande dom när det kommer till kamerabevisning. Ofta krävs omfattande videomaterial, där gärningspersonens rörelse genom hela butiken kan följas. Även hanteringen av bevismaterial har tidigare varit förknippad med flera praktiska svårigheter. Fram till relativt nyligen saknades digitala lösningar för att överföra övervakningsmaterial till polisen. De nya digitala lösningarna för hantering av bevismaterial är ett steg i rätt riktning för att lösa brottsproblematiken i detaljhandeln, men än finns mycket kvar att göra.

I Svensk Handels tjänst Säkerhetscenter kan du snabbt och smidigt göra en polisanmälan

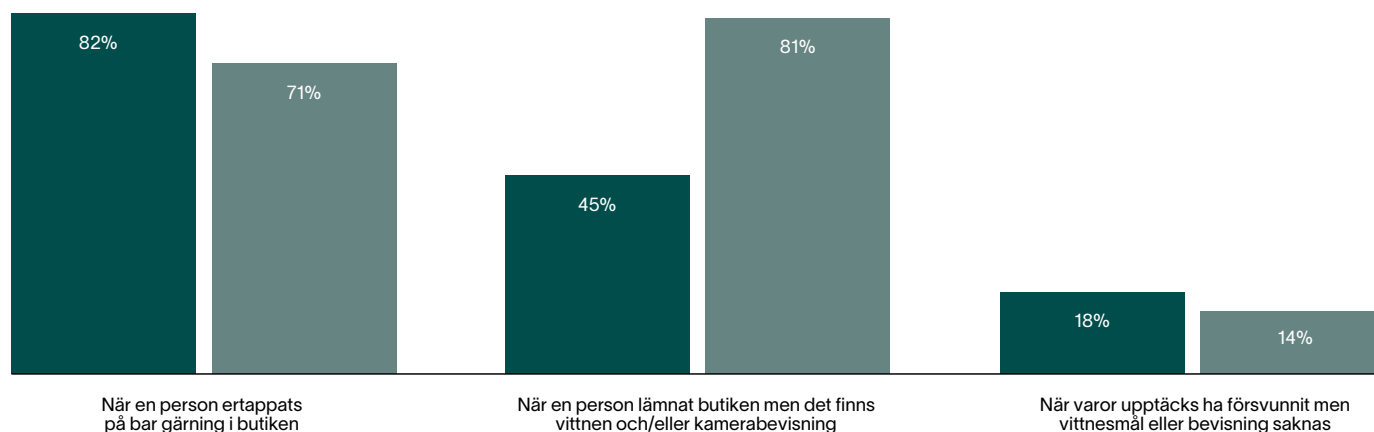
Säkerhetscenter är en kostnadsfri och smidig tjänst som kan användas på webben eller laddas ner till en smartphone. Tjänsten erbjuder flera smarta och lättanvända funktioner. Bland annat går det att göra en polisanmälan på minuten och ta del av varningar, tips och checklistor för att skapa en trygg och säker arbetsplats.

Majoriteten av företagen anmäler brott när de ertappat gärningspersonen på bar gärning eller när det finns bevisning

Situationer där företag alltid eller oftast anmäler stölder

Bas: Samtliga

- Dagligvaruhandel
- Sällanköpsvaruhandel

Brist på påföljder påverkar viljan att anmäla stölder

Uteblivna påföljder påverkar företagens benägenhet att anmäla stölder

En av de främsta anledningarna till att stölder i detaljhandeln inte anmäls är upplevelsen av att anmälan inte leder till någon påföljd. I intervjun med Thomas Strandberg, säkerhetschef på Power, framkommer att även om en anmälan leder till en fällande dom resulterar detta sällan i någon ekonomisk ersättning, eftersom gärningspersonen ofta saknar betalningsförmåga.

Brist på bevisning – främsta orsaken till uteblivna anmälningar i sällanköpsvaruhandeln

I sällanköpsvaruhandeln uppger åtta av tio företag att den främsta anledningen till en utebliven polis-anmälan är brist på bevisning. Detta kan bland annat kopplas till de omfattande krav som ställs på videobevisning. I praktiken är kraven svåra att uppfylla, eftersom de förutsätter omfattande kameraövervakning och resurser som många företag saknar.

Hotbilden i detaljhandeln påverkar benägenheten att polisanmäla stöld

Brottsligheten i handeln upplevs i vissa fall som så allvarlig att en polisanmälan kan medföra risk för hot eller andra negativa konsekvenser för personalen. Nästan ett av fem företag uppger att en av de främsta anledningarna till att de avstår från att polisanmäla stölder är att de värnar om personalens trygghet. Personalen är en av detaljhandelns viktigaste resurser och deras säkerhet blir därför en avgörande faktor i beslutet om en anmälan ska göras eller inte. Vid brott som hot, misshandel eller rån riktas brottet dessutom direkt mot den anställda, som då blir målsägande. Detta kan göra att anmälan och den efterföljande rättsprocessen upplevs som särskilt påfrestande för den enskilda medarbetaren.

”Det bevismaterial som för några år sedan var tillräckligt räcker inte längre. I praktiken krävs obrutet videomaterial av gärningspersonens väg genom butiken, vilket är både logistiskt svårt och resurskrävande.”

Anders Jonasson,
säkerhetschef ICA

7 av 10 företag upplever att deras polisanmälan inte kommer att få någon påföljd

Främsta anledningarna till att stölder inte anmäls

Bas: Samtliga

Dagligvaruhandel	Sällanköpsvaruhandel
1. Vi upplever att det inte kommer att få någon påföljd 73%	1. Det saknas bevisning 81%
2. Stölden bedöms som för liten för att anmäla 36%	2. Vi upplever att det inte kommer att få någon påföljd 67%
3. Det tar för lång tid att göra en polisanmälan 27%	3. Stölden bedöms som för liten för att anmäla 33%
4. Det saknas bevisning 18%	4. Det tar för lång tid att göra en polisanmälan 19%
5. Personalens trygghet prioriteras 18%	5. Personalens trygghet prioriteras 19%

Intervju med Power

För att lösa stöldproblematiken krävs en ökad samverkan

Thomas Strandberg är säkerhetschef på Power och ansvarar för områden som risk, svinn, trygghet och arbetsmiljö. Med över 16 års erfarenhet av säkerhetsarbete inom detaljhandeln delar han sin syn på dagens utmaningar kopplade till brott i handeln och hur dessa kan hanteras.

Vilken typ av brottslighet utsätts ni för?

– Vi utsätts för både stölder och bedrägerier:

- Organiserade stölder som är riktade mot specifika produkter som ofta snabbt säljs vidare på andrahandsmarknaden.
- Opportunistiska stölder som främst gäller mindre varor för eget bruk.
- Transaktioner kopplade till så kallade åldrings- och kortbedrägerier. I dessa fall är vi inte målsägande, men används som en kanal där stulna kort- och identitetsuppgifter omsätts i köp.

Vilka är de största utmaningarna när det gäller att utreda stölder och få rättsliga konsekvenser?

– För att en polisanmälan ska kunna drivas vidare rättsligt krävs i första hand tydligt kameramaterial. Därutöver behövs ofta någon form av digital spårbarhet, exempelvis att gärningspersonen är känd sedan tidigare eller att det finns kund- eller personuppgifter kopplade till händelsen. Även i fall där det finns bevisning läggs polisanmälan ofta ned eller utreds i begränsad omfattning.

I de fall där skadestånd döms ut är det dessutom ovanligt att butiken faktiskt får ersättning, eftersom gärningspersonen ofta saknar betalningsförmåga.

Vilka brottsförebyggande åtgärder har ni vidtagit?

– Det brottsförebyggande arbetet anpassas efter brottstyp. När det gäller organiserade ligor är snabb intern kommunikation och tydliga rutiner avgörande. En viktig åtgärd mot alla typer av stölder är att anpassa sortiment och exponering. I vissa fall har produkter tagits bort från butiksgolvet och ersatts med tomkartonger eller så kallade "dummies", vilket har minskat stölderna avsevärt. Samtidigt innebär detta en avvägning, eftersom färre synliga och direkt tillgängliga varor kan påverka kundupplevelsen och leda till minskad försäljning. Vi har även förändrat vår bemannings- och bevakningsstrategi genom att ha fler säljare ute på golvet. Fler närvarande medarbetare har en tydlig brottsförebyggande effekt och bidrar samtidigt till en bättre kundupplevelse.

Vilka insatser skulle göra störst skillnad mot stölder?

– Först och främst behöver stölder och andra mängdbrott ges högre prioritet. Det krävs också bättre samordning inom polisen samt en ökad samverkan mellan handel och polis för att kunna identifiera återkommande gärningspersoner och brottsmönster över tid och mellan olika geografiska områden.

Vi har även förändrat vår bemannings- och bevakningsstrategi genom att ha fler säljare ute på golvet. Fler närvarande medarbetare har en tydlig brottsförebyggande effekt och bidrar samtidigt till en bättre kundupplevelse.

Thomas Strandberg
Säkerhetschef
Power

Ingen aktör kan ensam lösa brottsproblematiken i handeln

Samverkan – ett viktigt redskap för att lösa brottsproblematiken

Ingen enskild aktör kan ensam lösa brottsproblematiken i detaljhandeln. Ett effektivt och långsiktigt brottsförebyggande arbete förutsätter därför samverkan mellan flera parter. Flera detaljister lyfter samverkan mellan handlare, kommun och polis som centralt i det brottsförebyggande arbetet. Genom gemensamma lägesbilder, kontinuerligt informationsutbyte och samordnade lokala trygghetsinsatser kan brottsligheten mot handeln förebyggas mer effektivt och långsiktigt.

Samarbete med skola, kommun och polis stärker det lokala trygghetsarbetet

Mer än sju av tio dagligvarukedjor har redan investerat i samarbete med skolor som en del av sitt brottsförebyggande arbete. Dagligvarubutiker är ofta lokalt förankrade och fungerar som naturliga mötesplatser för ungdomar före och efter skoltid. Butikerna kan genom samarbete med närliggande skolor skapa en öppen dialog och tydliggöra gemensamma förväntningar. En kontinuerlig kontakt med skolledning och elevhälsa möjliggör tidig upptäckt av problem och kan minska risken för störningar och stölder i och omkring butiksmiljön.

73%

av dagligvarukedjorna har samarbetat med skolor i brottsförebyggande syfte i ett fåtal eller fler butiker

7 av 10

företag tror att ett stärkt samarbete mellan polis och handlare skulle bidra mest till att förebygga stölder

”Vi har tagit fram trygghetsöverenskommelser för att göra det enklare för ICA-handlare att samarbeta med lokala aktörer som kommun och polis för att öka tryggheten i och runt butikerna. Syftet är att stärka samarbetet och skapa en tryggare miljö för handlare, anställda och kunder.”

Anders Jonasson,
säkerhetschef ICA Sverige

Handeln efterfrågar stärkt samarbete och slopad mängdrabatt

Stärkt samarbete mellan handel och polis är vägen framåt

Det som handeln bedömer skulle bidra mest till att förebygga stölder är ett stärkt samarbete med polisen. I intervjuer med handeln framkommer flera fördelar med ökad samverkan, särskilt när det gäller att identifiera återkommande gärningspersoner samt att upptäcka brottsmönster över tid och mellan olika geografiska områden.

Behov av stärkt lagstiftning mot återkommande stölder

Sex av tio företag efterfrågar hårdare straff och minskad mängdrabatt, även kallad straffrabatt. Upplevelsen är att nuvarande påföljder inte är tillräckligt kännbara för att hindra återfallsbrottslighet. I dag finns det redan ett förslag på att slopa mängdrabatten, vilket utgör en viktig del av det framtida brottsförebyggande arbetet i handeln.

Utöver skärpta påföljder efterfrågas bättre möjligheter att styra vem som får vistas i butiken, exempelvis genom ett mer effektivt system för tillträdesförbud. I dagens system finns flera utmaningar, bland annat finns stora regionala skillnader i hur lagen tillämpas och i vilken utsträckning tillträdesförbud beviljas. Dessutom överträds en betydande andel av tillträdesförbuden, vilket innebär att de ofta inte får den avsedda effekten¹.

Ökad polisiär närvaro – brottsförebyggande och trygghetsskapande

Särskilt inom sällanköpsvaruhandeln lyfts behovet av en ökad polisiär närvaro i närområdet. Sju av tio företag uppger att en synlig polis är den åtgärd som skulle bidra mest till att förebygga stölder. Polisen fungerar både avskräckande för potentiella gärningspersoner och som en trygghetsskapande faktor för personal och kunder.

¹ Svensk Handel, december 2025

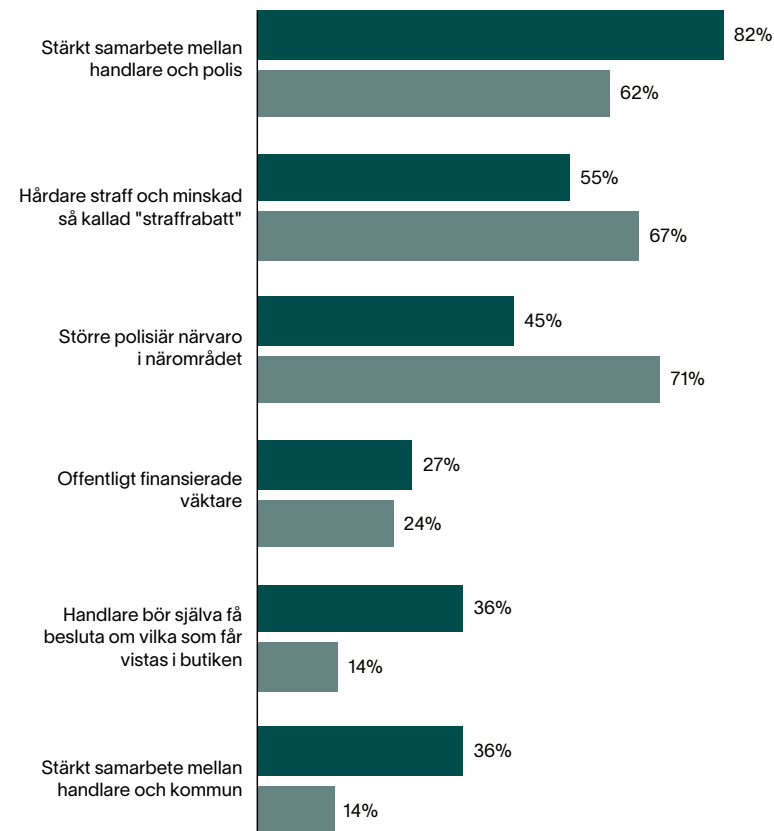
”Ingen hamnar i fängelse för att ha stulit i butik men det finns i princip ingen som sitter i fängelse som inte började sin bana med att snatta. Stölder i butik är ett ingångsbrott – och om man tidigt märker att det i princip är straffritt, då ökar risken för att man går vidare till grövre brott. Att prioritera stöldbrott är ett brottsförebyggande arbete i sig.”

Anders Jonasson,
säkerhetschef ICA Sverige

7 av 10 företag anser att ett stärkt samarbete mellan handlare och polis skulle bidra mest till att förebygga stölder

Åtgärder företag anser skulle bidra mest till att förebygga stölder

Bas: Samtliga

■ Dagligvaruhandel
■ Sällanköpsvaruhandel

04.

Slutord av Svensk Handel

Vi kan inte lösa detta ensam

Svensk Handel tar återkommande fram denna rapport i syfte att belysa de negativa konsekvenser som mängdbrottslighet medför, inte bara för enskilda handlare och deras personal, utan också för samhället i stort. Vår förhoppning är att den statistik och de vittnesmål som presenteras ska fungera som underlag för beslutsfattare på samtliga nivåer inom politik och polisväsende.

Resultaten i undersökningen är dystra och vår uppmaning är tydlig: viktig samhällsservice riskerar att försvinna om brotten mot handeln fortsätter att negligeras. Trots detta är vi hoppfulla om att utvecklingen kan vändas. Men det kräver ökad samverkan och större förståelse från politik och polisväsende. Med denna rapport sträcker vi ut handen.

Brott som har rimliga förutsättningar att klaras upp måste börja prioriteras och utredas skyndsamt. Samtidigt måste hanteringen av stöldbrott i butik fortsatt effektiviseras. Det är också av yttersta vikt att den polisiära närvaron blir högre, att arbetet med den slopade straffrabatten fortgår och att lagen om tillträdesförbud till butik blir spetsigare.

Varken handlare, personal eller konsumenter ska behöva känna sig otrygga när de vistas inom handeln. Låt oss nu gemensamt arbeta för att en gång för alla ta itu med den samhällsskadliga mängdbrottsligheten.

05.

Om rapporten

Metod

Undersökningen genomfördes i april 2026 och omfattade de största företagen inom svensk detaljhandel. Datainsamlingen skedde genom en webbenkät som i första hand riktades till företagets säkerhetschefer eller andra personer med ansvar för säkerhets- och brottsförebyggande frågor. De 36 företag som ingick i undersökningen står tillsammans för närmare 60 procent av detaljhandels totala omsättning, vilket ger ett brett och representativt underlag för att belysa situationen kring stölder och annan brottslighet i branschen. Svarsfrekvensen uppgick till 91 procent. I undersökningen genomfördes även fyra djupintervjuer med säkerhetschefer och handlare från fyra olika detaljhandelsföretag. Vid beräkning av nyckeltal för den totala detaljhandeln har resultaten viktats utifrån respektive branschs omsättning, erhållen från DHIK, ett statistiksamarbete mellan HUI Research och Statistiska centralbyrån. Observera att det absoluta stöldbeloppet för år 2024 saknas, HUI har därför gjort ett antagande om att ökningen mellan 2023 och 2024, konservativt räknat, är åtminstone hälften av utvecklingen mellan 2024 och 2025.

Detta är sjätte gången som Svensk Handel genomför undersökningen om stölder inom handeln. Vissa frågor har justerats för att kunna fånga dagens samhällsutveckling. Metoden för beräkningarna är inte exakt jämförbar, däremot visar resultaten på en långsiktig trend. Rapporten är producerad av analysföretaget HUI Research på uppdrag av bransch- och arbetsgivarorganisationen Svensk Handel som driver handelns frågor för parti-, detalj- och e-handeln.

SH Svensk
Handel